

УДК 330.33/36
 JEL: M21; L26
 DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-12-66-71>

РОЛЬ ЕЛЕКТРОННОГО БІЗНЕСУ В РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

©2021 ВЕРБІВСЬКА Л. В.

УДК 330.33/36
 JEL: M21; L26

Вербівська Л. В. Роль електронного бізнесу в розвитку національної економіки

Упровадження сучасних інформаційних, цифрових технологій поступово змінює умови функціонування суспільства, впливаючи фактично на всі аспекти його розвитку. Електронний бізнес як напрям господарської діяльності сьогодні активно розвивається в усьому світі. Особливий поштовх до його розвитку зробила пандемія COVID-19 та надзвичайно швидкий розвиток зазначених технологій у сфері платежів, продажу, маркетингу тощо. Саме така ситуація актуалізує питання поглибленого вивчення особливостей розвитку електронного бізнесу, його ролі в розвитку національної економіки. Розвиток електронного бізнесу визначається різними чинниками, основним серед яких є рівень розвитку в країні інформаційно-комунікаційних технологій. Саме їх використання дозволяє формувати нові імпульси до розбудови національного господарства, створення нових сфер економіки, нових ринків товарів і послуг. Таким чином, у статті виокремлено два виміри опису взаємодії між системою електронного бізнесу та національною економікою, а саме: вимір екзогенного впливу – вплив електронного бізнесу на господарські процеси в межах системи національної економіки, та вимір ендогенного впливу – вплив макроекономічних чинників на розвиток електронного бізнесу, його розвиток у відкритому, стохастичному середовищі, де функціонують й інші господарські системи. Враховуючи отримані результати, встановлено, що подальше впровадження інформаційно-комунікаційних технологій є невідворотним процесом, який буде активно відбуватися і надалі, що сприятиме розвитку електронного бізнесу, окремих сфер економіки, у яких уже сьогодні активно використовуються зазначені технології для підприємницької діяльності. Відповідно і роль електронного бізнесу в розвитку економіки зростатиме, що вимагає розробки заходів із активізації господарської діяльності в цій сфері.

Ключові слова: бізнес, електронний бізнес, національна економіка, інформаційні технології, цифровізація.

Рис.: 2. **Бібл.:** 11.

Вербівська Людмила Василівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (вул. Коцюбинського, 2, Чернівці, 58012, Україна)

E-mail: l.verbivska@chnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2768-9157>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/2177554/ludmila-verbivska/>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210597185>

UDC 330.33/36
 JEL: M21; L26

Verbivska L. V. The Role of e-Business in the Development of the National Economy

The introduction of modern information and digital technologies gradually changes the conditions for the functioning of society, affecting virtually all aspects of its development. E-business as a direction of economic activity today is actively developing all over the world. A special impetus to its development was made by the COVID-19 pandemic and the extremely rapid development of these technologies in the sphere of payments, sales, marketing, etc. Precisely this situation actualizes the issue of in-depth study of the peculiarities of the development of e-business, its role in the development of the national economy. The development of e-business is determined by various factors, the main among which is the level of development of information and communication technologies in the country. That is to say their use allows to form new impulses for the development of the national economy, creation of new sectors of the economy, new markets for goods and services. Thus, the article identifies two dimensions of the description of the interaction between the e-business system and the national economy, namely: the measurement of exogenous impact – the impact of e-business on economic processes within the national economy system, and the measurement of endogenous influence – the influence of macroeconomic factors on the development of e-business, its development in an open, stochastic environment where other economic systems operate as well. Taking into account the results obtained, it is determined that the further introduction of information and communication technologies is an inevitable process that will actively take place in the future, which will contribute to the development of e-business, certain sectors of the economy in which these technologies are already actively used for entrepreneurial activity. Accordingly, the role of e-business in the development of the economy will grow, which requires the development of measures to activate economic activity in this sphere.

Keywords: business, e-business, national economy, information technology, digitalization.

Fig.: 2. **Bibl.:** 11.

Verbivska Lyudmyla V. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Entrepreneurship, Trade and Exchange Activities, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (2 Kotsiubynskyi Str., Chernivtsi, 58012, Ukraine)

E-mail: l.verbivska@chnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2768-9157>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/2177554/ludmila-verbivska/>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210597185>

Упровадження сучасних інформаційних, цифрових технологій поступово змінює умови функціонування суспільства, впливаючи фактично на всі аспекти його розвитку. Об'єктивність

використання таких технологій сьогодні зумовлена значними перевагами, які суттєво превалюють над недоліками використання зазначених технологій. Цілком зрозуміло, що цифрові технології мають зна-

чний недосліджений, не використаний потенціал до застосування. Крім того, вони розвиваються надзвичайно швидко, й одні технології активно стимулюють розвиток нових цифрових інновацій.

Нині найбільш активно цифрові технології почали використовувати в економічній сфері, оскільки їх застосування дозволяє значно знизити витрати та підвищити ефективність здійснення господарської діяльності. Проте в інших галузях господарства зазначені технології сьогодні є об'єктивно необхідною умовою для реалізації такої діяльності. Загалом сукупність окреслених видів діяльності сформувала напрям електронного бізнесу, який нині за своєю сутністю є складною системою економічних відносин, які утворюються у віртуальному просторі на основі використання сучасних цифрових технологій.

Електронний бізнес як напрям господарської діяльності активно розвивається в усьому світі. Особливий поштовх до його розвитку зробили пандемія COVID-19 і надзвичайне поширення інноваційних технологій у сфері платежів, продажу, маркетингу тощо. Погоджуємося з позицією Д. Пілевич, що сучасний розвиток економіки розвинутих країн відбувається під тиском процесів інформатизації суспільства, які кардинально змінюють усталені бізнес-моделі функціонування суб'єктів підприємницької діяльності, впливають на формування споживчої поведінки фізичних осіб і забезпечують органи державної влади новими інструментами для підвищення ефективності власної роботи [6, с. 68]. Саме окреслене актуалізує питання поглибленого вивчення особливостей розвитку електронного бізнесу, його ролі в розвитку національної економіки, оскільки цілком зрозуміло, що інноваційні технології та їх активне використання є об'єктивною умовою забезпечення прискорення розвитку національного господарства та формування нового типу економічної системи – цифрової економіки як у межах окремих країн, так і в усьому світі.

Питання розвитку електронного бізнесу, враховуючи актуальність даного напрямку досліджень, постійно зростаючу роль цього бізнесу в розвитку національної економіки, розглядаються в роботах багатьох науковців. До їх числа варто віднести таких: У. Балак, Д. Євтушенко, В. Страхарчук, А. Страхарчук, В. Стойка, Т. Тардаскіна, О. Шалева. Дослідження щодо важливості використання сучасних інформаційних технологій у розвитку підприємств, окремих галузей і сфер економіки проводили такі вчені: О. Зайцева, І. Болотинюк, Н. Голіонко, А. Чорна, О. Бородавченко, Н. Чорна, О. Вільхівська, М. Дубина та ін.

Попри значні наукові результати, які були отримані вченими під час дослідження теоретичних і прикладних аспектів розвитку електронного бізнесу, досить несистемними є дослідження щодо конкретизації впливу цього виду бізнесу на розвиток національної економіки.

Метою статті є дослідження впливу розвитку електронного бізнесу на розбудову національної економіки.

Розвиток електронного бізнесу сьогодні вже є невід'ємною складовою забезпечення та розбудови національної економіки загалом. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології впливають на функціонування всіх без винятку суб'єктів підприємницької діяльності, починаючи від невеликих приватних підприємств і завершуючи великими корпораціями. Цілком зрозуміло, що активний розвиток нових цифрових технологій у бізнес-середовищі зумовлений наявністю значної кількості переваг, які дозволяють отримати такі технології при провадженні підприємницької діяльності (оперативність, зниження невиробничих витрат, скорочення циклу виробництва та продажу, відкритість і т. ін.) [7, с. 28]. Також однією з важливих передумов розвитку електронного бізнесу є те, що сучасні технології дозволяють підвищити рівень конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, оскільки конкуренція між виробниками, продавцями, які здійснюють свою діяльність, наприклад, у мережі Інтернет, є значною. Також споживачі товарів і послуг чекають від підприємств активного використання інформаційно-комунікаційних технологій. Це також робить підприємства сучасними, їхню діяльність актуальною, а товари та послуги доступними.

Електронний бізнес як окремий вид бізнесу, який активно розвивається в межах національної економіки, пройшов у своєму розвитку досить швидкий етап становлення, оскільки залежить від стану розробок і впровадження нових технологій, а такі інновації, як засвідчує історія, розвивалися стрімкими темпами. Кожний новий етап розвитку інформаційно-комунікаційних технологій сприяв також розбудові й електронного бізнесу, долучення нових видів підприємницької діяльності до здійснення її за допомогою таких технологій. Саме тому фактично розвиток окресленого виду бізнесу в межах національної економіки будь-якої країни пов'язаний із двома складовими. Насамперед це, як зазначалося, розвиток інформаційних, а сьогодні вже цифрових технологій, наявність сприятливих умов для їх розробки, реалізації, впровадження й експорту, та створені умови для ведення підприємницької діяльності.

Розглянемо більш детально роль електронного бізнесу в розвитку національної економіки загалом. Зауважимо, що такий взаємозв'язок є досить умовним, оскільки окреслений бізнес також є частиною національного господарства будь-якої країни. Однак у межах такого виду бізнесу сьогодні виникають окремі, нові імпульси, які стимулюють економічну діяльність у країні загалом, сприяють формуванню умов для прискорення економічного розвитку. Відповідно, це й зумовлює доцільність розгляду електронного

бізнесу не як окремого компонента національної економіки, а як окремої системи, яка здатна впливати на її розвиток, формуючи нові умови.

Цілоком логічним є те, що фактично всі економічні системи взаємопов'язані складними відносинами між собою та формують єдину макроекономічну систему у вигляді національної економіки. Усі господарські відносини, що виникають і розвиваються в суспільстві, є складовими такої системи та взаємодіють зі значною кількістю інших її складових. Електронний бізнес, якщо його розглядати як цілісний об'єкт, певну систему відносин, також взаємодіє із різними економічними системами в межах економіки країни, які також впливають і на його розвиток. Таким чином, враховуючи окреслене, можна з теоретичного погляду виокремити два концептуальні виміри конкретизації взаємодії між національною економікою й електронним бізнесом (рис. 1).

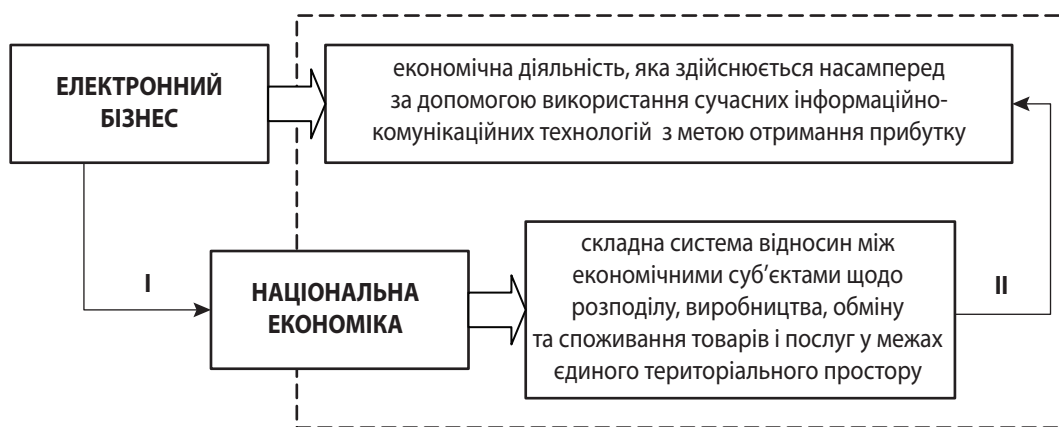

Рис. 1. Особливості взаємовпливу національної економіки та системи електронного бізнесу

Джерело: складено на основі [1; 8; 11].

Аналізуючи рис. 1, зауважимо, що така концепція пізнання ролі електронного бізнесу в розвитку національної економіки розглядається виключно з теоретичного погляду, оскільки зрозуміло, що дві окреслені макроекономічні системи є невід'ємними складовими одна одної. Проте для конкретизації ролі такого бізнесу в економічному розвитку країни розглянемо виокремлені виміри детальніше.

I (вимір екзогенного впливу) – у цьому випадку електронний бізнес варто розглядати як окрему систему, яка здійснює вплив на розвиток національної економіки. У такому контексті зазначений вид бізнесу у своєму розвитку формує нові імпульси для активізації економічної діяльності, сприяє формуванню нових напрямів підприємницької діяльності, дозволяє залучати нових суб'єктів господарювання, створювати нові ринки товарів і послуг. Цілоком зрозуміло, що потенціал електронного бізнесу до власного розвитку та значного впливу на розвиток національної економіки буде лише зростати, враховуючи постійно зростаю-

чий попит у суспільстві на нові технології. На рис. 2 наведено окремі напрями позитивного впливу електронного бізнесу на розвиток національної економіки.

Враховуючи інформацію, наведену на рис. 2, також зазначимо, що роль електронного бізнесу полягає не лише у формуванні умов для активізації підприємницької діяльності економічних суб'єктів, але, що найважливіше, окреслені суб'єкти досить часто самостійно залучаються до процесу розробки та використання нових інформаційних технологій, які в майбутньому поступово змінюють наше життя. Саме такий складний процес саморозвитку позитивно впливає і на функціонування національного господарства. Також окремі підприємства, які змогли досягнути значних результатів у власній сфері господарювання, з часом можуть створювати нові підприємства в інших галузях та сферах економіки, формуючи вже мультиплікативні ефекти для економічного розвитку країни.

II (вимір ендogenous впливу) – сутність цього виміру полягає в розгляді впливу національної економіки на розвиток електронного бізнесу, оскільки такий вплив є об'єктивним, враховуючи, що окреслений вид бізнесу є її частиною.

Електронний бізнес за своєю природою є підприємницькою діяльністю, а її розвиток зумовлюється сформованими в межах країни умовами для здійснення такої діяльності. Також такий вид бізнесу поєднує в собі різні напрями та види економічної діяльності, розвиток яких досить часто регламентується різними інституційними нормами та правилами ведення. Саме це ускладнює досить часто процес впровадження нових технологій багатьма підприємствами, оскільки, наприклад, норми законодавства не дозволяють їх використання або значно ускладнюють швидке використання переваг нових інновацій як у межах операційної діяльності, так і у сфері управління суб'єктами господарювання. Проте

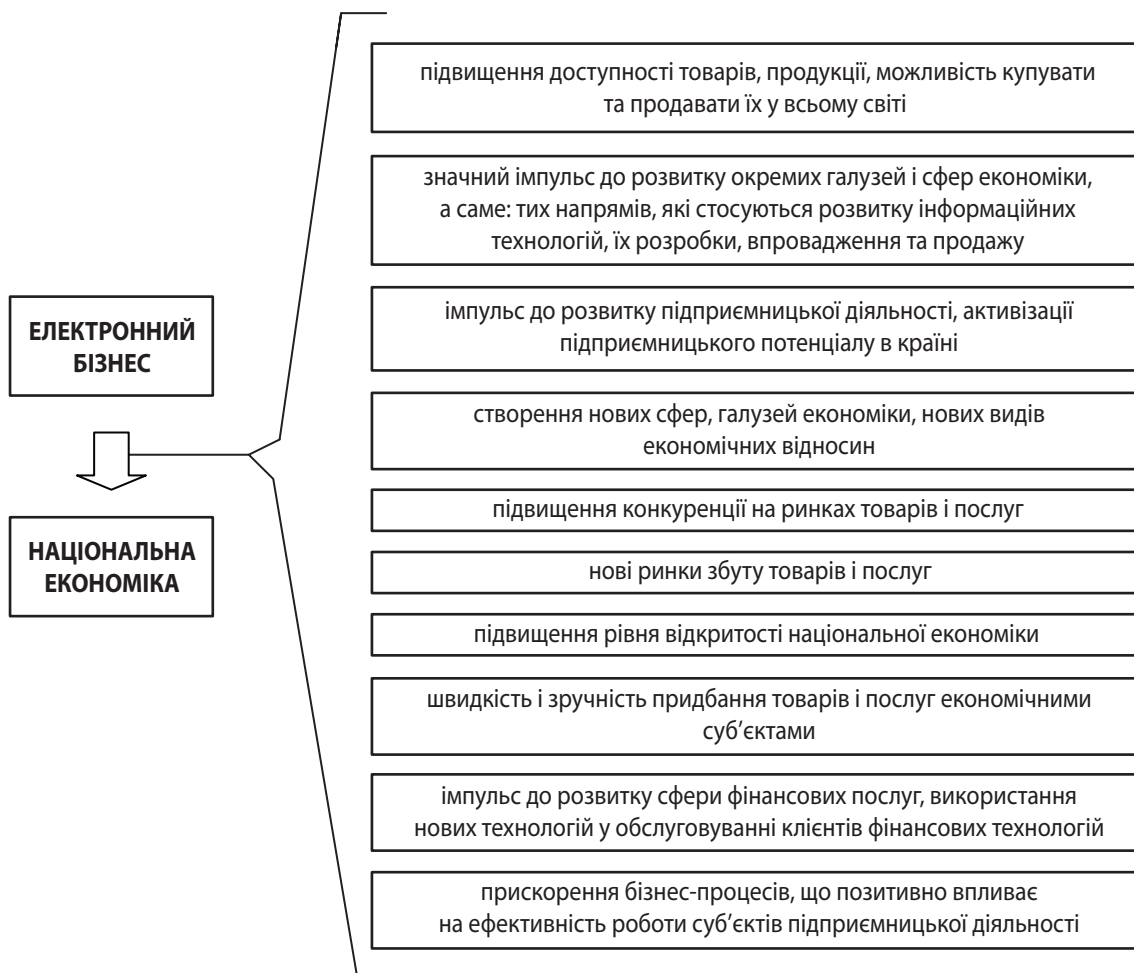

Рис. 2. Основні напрямки позитивного впливу електронного бізнесу на розвиток національної економіки

Джерело: складено на основі [2–5; 9; 10].

сьогодні процес мінімізації бюрократичних процедур за допомогою використання нових цифрових технологій також активно відбувається в усіх країнах.

Отже, розвиток електронного бізнесу в системі національної економіки обумовлюється такими умовами та чинниками:

- ✦ наявність національного законодавства в частині здійснення підприємницької діяльності, ведення бізнесу в різних сферах і галузях економіки;
- ✦ вплив макроекономічної стабільності на розвиток усіх компонентів національного господарства;
- ✦ наявність умов для розвитку підприємницької діяльності, доступності фінансових ресурсів для реалізації нових проєктів;
- ✦ місце національної економіки в глобальній системі економічних відносин;
- ✦ розвиток інфраструктури в країні, яка активно використовується у процесі провадження електронного бізнесу;
- ✦ стабільність функціонування фінансових установ, ефективність їх розвитку;

- ✦ рівень соціально-економічного розвитку громадян, їхня купівельна спроможність;
- ✦ рівень тіньової економіки та корупції в країні й інші потенційні економічні чинники, які можуть впливати на розвиток електронного бізнесу.

Враховуючи значну залежність розвитку електронного бізнесу від умов здійснення підприємницької діяльності, більшість урядів розвинутих країн намагається створити максимально привабливі умови для ведення бізнесу загалом, і, відповідно, електронного бізнесу зокрема. Насамперед на законодавчому рівні приймаються стратегічні документи щодо розвитку економіки в період епохи цифровізації економічних відносин. При цьому розробляються заходи щодо розвитку і підприємницької діяльності за допомогою використання сучасних технологій, створюються умови для активного розвитку і відповідної інформаційно-комунікаційної інфраструктури.

З іншого боку, саме використання цифрових технологій також допомагає урядам створювати сприятливі умови для суб'єктів підприємницької ді-

яльності в частині спрощення взаємодії з органами державної та місцевої влади. Використання таких технологій дозволяє:

- ✦ мінімізувати потенційні прояви корупційних дій з боку працівників органів державної та місцевої влади;
- ✦ підвищити якість надання послуг через використання онлайн-механізмів взаємодії;
- ✦ спростити процес обробки даних громадян, підвищити якість опрацювання інформації;
- ✦ сформувавши єдині реєстри інформації про громадян, якими можуть користуватися різні органи державної та місцевої влади, що значно підвищує якість обслуговування;
- ✦ своєю чергою, розробка нових технологій у даній сфері також стимулює попит з боку органів державної та місцевої влади на відповідних фахівців, необхідні послуги у сфері ІТ;
- ✦ підвищити рівень відповідальності громадян, оскільки цифрові технології дозволяють тримати постійний зв'язок між ними й органами державної і місцевої влади шляхом надсилення смс, нагадувань, ведення власних сторінок у соціальних мережах, використання чат-ботів для інформування населення щодо необхідності здійснення тих або інших заходів, подачі документів тощо;
- ✦ значну роль цифрові технології відіграють у фінансовій системі, в аспекті швидкості та зручності отримання виплат з державного та місцевих бюджетів – пенсій, соціальної допомоги, стипендій, заробітної плати тощо.

ВИСНОВКИ

Таким чином, у статті розглянуто питання ролі електронного бізнесу в розвитку національної економіки. Встановлено, що сучасний розвиток підприємницької діяльності фактично в усіх країнах відбувається частково завдяки розробленню та використанню нових інформаційно-комунікаційних технологій. Такі технології вже активно застосовуються як невеликими підприємствами, так і корпораціями. Активне їх використання зумовлено значними перевагами як для власників підприємств, так і для їхніх клієнтів.

Зазначено, що розвиток електронного бізнесу визначається різними чинниками, основним серед яких є рівень розвитку в країні інформаційно-комунікаційних технологій. Саме їх використання дозволяє формувати нові імпульси до розбудови національного господарства, створення нових сфер економіки, нових ринків товарів і послуг.

Виокремлено два виміри опису взаємодії між системою електронного бізнесу та національною економікою, а саме: вимір екзогенного впливу (вплив електронного бізнесу на господарські процеси в межах системи національної економіки) та вимір ендogenousного впливу (вплив макроекономічних чинників

на розвиток електронного бізнесу), конкретизовано їхній зміст.

Поглиблено теоретичні положення дослідження особливостей розвитку електронного бізнесу в системі національної економіки. Своєю чергою, отримані результати актуалізують питання проведення нових досліджень у цій сфері, особливо в напрямку пізнання трансформацій в окремих галузях національної економіки внаслідок впливу інформаційно-комунікаційних технологій і вивчення нових можливостей для розвитку електронного бізнесу в результаті таких змін. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Вербівська Л. Концептуальні засади обґрунтування сутності електронного бізнесу. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 2. С. 57–64. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-2\(26\)-57-64](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-2(26)-57-64)
2. Вільхівська О. В. Удосконалення положень інноваційного розвитку підприємств на основі технологій електронного бізнесу. *Бізнес Інформ*. 2018. № 2. С. 273–278. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2018-2_0-pages-273_278.pdf
3. Голіонко Н. Г. Проблеми і перспективи розвитку електронного бізнесу на вітчизняних підприємствах. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2013. Вип. 1. Т. 2. С. 335–339. DOI: <https://doi.org/10.31498/2225-6407.1.2013.19085>
4. Дубина М. В., Козляниченко О. М. Концептуальні аспекти дослідження сутності діджиталізації та її ролі в розвитку сучасного суспільства. *Проблеми перспективи економіки та управління*. 2019. № 3. С. 21–32. DOI: [10.25140/2411-5215-2019-3\(19\)-21-32](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2019-3(19)-21-32)
5. Зайцева О. О., Болотинюк І. М. Електронний бізнес : навчальний посібник / за наук. ред. Н. В. Морзе. Івано-Франківськ : Лілея НВ, 2015. 264 с.
6. Пілевич Д. С. Теоретичне підґрунтя розвитку електронного бізнесу. *Бізнес Інформ*. 2019. № 5. С. 67–72. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-5-67-72>
7. Чорна Л. О., Бородавченко О. В., Чорна Н. О. Інтеграційна система електронного бізнесу для підприємств харчової промисловості. *Економіка АПК*. 2010. № 22. С. 27–30. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/22_2010/8.pdf
8. Шкарлет С. М., Дубина М. В. Ідентифікація сутності інформаційної економіки. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2017. № 1. С. 99–105. URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/131324/127278>
9. Ecosystem of VAT Administration in E-Commerce: Case of the Eastern Europe Countries / Abramova A. et al. *Estudios de economía aplicada*. 2021. Vol. 39. No. 5. DOI: <https://doi.org/10.25115/eea.v39i5.4909>
10. Shkarlet S., Dubyna M., Shtyrhun K. Transformation of the Paradigm of the Economic Entities Development in Digital Economy. *WSEAS Transactions on Environment and Development*. 2020. Vol. 16. P. 413–422. DOI: [10.37394/232015.2020.16.41](https://doi.org/10.37394/232015.2020.16.41)

11. Shkarlet S. M., Dubyna M. V., Tarasenko A. V. Basic descriptors of the information economy development. *Науковий вісник Полісся*. 2017. № 3. Ч. 1. С. 8–15. URL: http://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/15147/8-15_2.pdf?sequence=1&isAllowed=y

REFERENCES

- Abramova, A. et al. "Ecosystem of VAT Administration in E-Commerce: Case of the Eastern Europe Countries". *Estudios de economia aplicada*, vol. 39, no. 5 (2021).
- Chorna, L. O., Borodavchenko, O. V., and Chorna, N. O. "Intehratsiina systema elektronnoho biznesu dlia pidpriemstv kharchovoi promyslovosti" [E-business Integration System for Food Industry Enterprises]. *Ekonomika APK*, no. 22 (2010): 27–30. http://www.agrosvit.info/pdf/22_2010/8.pdf
- Dubyna, M. V., and Kozlianchenko, O. M. "Kontseptualni aspekty doslidzhennia sutnosti didzhitalizatsii ta yii roli v rozvytku suchasnoho suspilstva" [Conceptual Aspects of Research of the Nature of Dizhitalization and its Role in the Modern Society Development]. *Problemy perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, no. 3 (2019): 21-32. DOI: 10.25140/2411-5215-2019-3(19)-21-32
- Holionko, N. H. "Problemy i perspektyvy rozvytku elektronnoho biznesu na vitchyznianykh pidpriemstvakh" [Problems and Prospects of E-Business Development on Domestic Enterprises]. *Teoretychni i praktychni aspekty ekonomiky ta intelektualnoi vlasnosti*, vol. 2, no. 1 (2013): 335-339. DOI: <https://doi.org/10.31498/2225-6407.1.2013.19085>
- Pilevych, D. S. "Teoretychne pidgruntia rozvytku elektronnoho biznesu" [Theoretical Bases for Development of Electronic Business]. *Biznes Inform*, no. 5 (2019): 67-72. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-5-67-72>
- Shkarlet, S. M., and Dubyna, M. V. "Identyfikatsiia sutnosti informatsiinoi ekonomiky" [Identification of Nature Information Economy]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, no. 1 (2017): 99–105. <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/131324/127278>
- Shkarlet, S. M., Dubyna, M. V., and Tarasenko, A. V. "Basic descriptors of the information economy development". *Naukovyi visnyk Polissia*, no. 3, part 1 (2017): 8-15. http://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/15147/8-15_2.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Shkarlet, S., Dubyna, M., and Shtyrhun, K. "Transformation of the Paradigm of the Economic Entities Development in Digital Economy". *WSEAS Transactions on Environment and Development*, vol. 16 (2020): 413-422. DOI: 10.37394/232015.2020.16.41
- Verbivska, L. "Kontseptualni zasady obgruntuvannia sutnosti elektronnoho biznesu" [Conceptual Principles of the Essence Substantiation of E-Business]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, no. 2 (2021): 57-64. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-2\(26\)-57-64](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-2(26)-57-64)
- Vilkhivska, O. V. "Udoskonalennia polozhen innovatsiinoho rozvytku pidpriemstv na osnovi tekhnolohii elektronnoho biznesu" [Improvement of the Provisions of Innovative Development of Enterprises Based on Electronic Business Technologies]. *Biznes Inform*, no. 2 (2018): 273–278. https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2018-2_0-pages-273_278.pdf
- Zaitseva, O. O., and Bolotyniuk, I. M. *Elektronnyi biznes* [E-business]. Ivano-Frankivsk: Lileia NV, 2015.